

Loslaten met visie

Dag van de Ruimte door de ogen van Ariënne mak

De opzet van de Dag van de ruimte 2010 was geheel in lijn met de nieuwe praktijk van ruimtelijke ordening: een scala aan programmaonderdelen, inbreng vanuit politiek en praktijk, een onverwacht intermezzo, out-of-the-boxdenken en debat. Ook de locatie – het Nirov is gehuisvest in het voormalige PTT-gebouw, Bink36 -, had een inspirerende voorbeeldfunctie in de discussie over de kantorenmarkt. Andere centrale thema's waren krimp, water en duurzaamheid en nieuwe proces- en financieringsvormen. De actieve vorm van de programmaonderdelen dwong tot een creatieve, betrokken houding zoals ook in de praktijk nodig is. Grote dilemma's werden aan de orde gesteld: hoe vind je de balans tussen ruimte voor lokaal experiment en het vasthouden van een lange termijnvisie? Wie gaat waarover? En hoe kan de eindgebruiker betrokken worden? In een tijd met zeer beperkte politieke en financiële ruimte, kan dit grote zorgen geven. Echter, "we moeten strijdbaar zijn", aldus Hugo Priemus.

Schaarste leidt tot creativiteit

Siebe Riedstra (SG Ministerie van Infrastructuur en Milieu) noemde dit als positief punt in tijden van grote bezuinigingen. Teveel geld leidt volgens hem zelfs tot "luiheid en domheid". Naast creativiteit is vooral selectiviteit een kernwoord. Onder het welbekende motto "Decentraal wat kan, centraal wat moet", moet het publiek belang versterkt worden. Op nationaal niveau wordt ingezet op mainports, brainports en greenports. Procesmatig wordt gestreefd naar het vereenvoudigen van de regelgeving (bijv. de Wabo) en het terugdringen van bestuurlijke drukte. Dit vatte Riedstra samen in een tweede motto: "je gaat erover, of je gaat er niet over".

Inspiratie door co-creatie

Vanuit deze invalshoek van nationale politieke kwesties, verschoof Geurt van Randeraat (SITE Urban Development/directeur MCD) de focus op bottom-up initiatieven. Dit onder het motto 'iedereen heeft een fundamenteel recht op inspiratie'. Aandacht voor idealen is volgens hem nodig om een nieuw gedeeld verlangen te creëren. Nu heerst nog vaak de angst voor de complexe wereld. Van Randeraat haalde uiteenlopende voorbeelden aan van innovatieve bottom-upstrategieën. Zo noemde hij de handmatige plastic afvalscheiding op de vuilnisbelten van Sao Paulo; deze mensen ontwikkelden een eigen distributiesysteem. In het project Carrotmob worden sociale netwerken ingezet om een lokale onderneming op één dag een zeer veel klandizie te bezorgen. Met de eigenaar wordt overeengekomen dat een percentage van de meeropbrengst aan een lokaal, duurzaam project (bijv. straatverlichting) ten goede komt.

Van Randeraat ziet in de programmering en financiering van Nederlandse projecten een rol weggelegd voor kennisinstellingen. Een voorbeeld hiervan is de RDM-campus in Stadshavens Rotterdam, waarbij opleiding en bedrijvigheid worden gecombineerd.

De genoemde voorbeelden hebben gemeen dat nieuwe samenwerkingsvormen zijn toegepast en dat er wordt uitgegaan van de intrinsieke kracht van een plek. Projecten moeten zich meer richten op de eindgebruiker. Deze leer je natuurlijk niet kennen door consultatie van enkele projectontwikkelaars. Van Randeraat ziet marktconsultatie niet als iets vrijblijvends, zoals de nieuwe Reiswijzer Gebiedsontwikkeling suggereert, maar vindt dat dit verplicht moet zijn.